

УДК 332.135

Панухник О.В.,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Olena Panukhnyk,

Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Head of the Department of Economics and Finance,
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ІНТЕГРАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН ЯК ОСНОВА ПОСТУПАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ

INTEGRATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC POTENTIAL OF PARTICIPANTS OF ECONOMIC RELATIONS AS THE BASIS OF PROGRESSIVE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL-ECONOMIC SYSTEMS

Ефективний пошук моделей нарощування, інтеграції фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин в контексті розгляду стійкого розвитку територій неможливий без вирішення питань методологічного плану, чіткого визначення початкових понять, загального опису станів, виявлення механізмів стабілізації та дестабілізації територіально-господарських систем.

Дослідження проблем економічного розвитку територій повинно базуватися на теорії управління, де спеціалізація, кооперація та інтеграція різних територіальних структур є важливими елементами підвищення ефективності їх функціонування з урахуванням законів і категорій ринкової економіки, оскільки територіальна економічна інтеграція повинна супроводжуватися диверсифікацією основних видів діяльності територіальних комплексів в рамках ринкового попиту. У такому двоєдиному теоретичному трактуванні територіальна економічна інтеграція отримає найбільш відчутний соціально-економічний результат. При цьому, інтеграцію різних об'єктів і різних видів діяльності слід розглядати як об'єктивну категорію суспільного відтворення.

Як відомо, існує велика різноманітність форм інтеграції – від політичної, військової до економічної. Сучасні дослідники трактують таку інтеграцію як об'єднання економічних суб'єктів, поглиблення їх взаємодії, розвиток зв'язків між ними. Такого типу інтеграція виявляється як в розширенні та поглибленні виробничо-технічних зв'язків, спільному використанні ресурсів, об'єднанні

капіталів, так і в створенні один одному сприятливих умов економічної діяльності, знятті взаємних бар'єрів [1]. На нашу думку, в даному визначенні упущена основа економічної інтеграції – господарсько-фінансовий інтерес, взаємна вигода суб'єктів господарювання, якими, відповідно до теорії корпоративізму, є територіальні утворення в результаті їх інтеграції. Саме за допомогою інтеграції при певній економічній ситуації з'являється необхідність об'єднати зусилля для того, щоб вижити, уникнути банкрутства, розширити присутність на відповідних ринках або завоювати нові.

У даний час в Україні не створена дієва модель територіальної економічної інтеграції, яка відповідала б історичним, суспільним, культурним та інституційним особливостям держави, що, на наш погляд, є однією з причин непрофесійного здійснення процесів інтеграції, з використанням лише теоретичних підходів, що не враховують української специфіки, і, як наслідок, – є причиною великих суспільних втрат. У той же час, зі світового досвіду відомо, що немає якої-небудь кращої моделі інтеграції, придатної для імпорту в будь-яку країну, без врахування місцевих особливостей, що визначають специфіку державного устрою.

Для створення дієвих механізмів управління інтеграцією фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин необхідним, на наш погляд, є державне регулювання, що включає систему заходів законодавчого, виконавчого і контролюючого характеру, направлених на досягнення намічених цілей, що здійснюються органами державного управління та місцевого самоврядування.

На нашу думку, в завдання державного регулювання процесів інтеграції фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин повинно входити:

- створення правової основи та здійснення контролю за дотриманням правових норм і законодавства, спрямованого на захист інтересів економічних суб'єктів в умовах формування і управління територіальною економічною інтеграцією;

- вдосконалення ринкового механізму й умов вільного здійснення інтеграції фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин на території України;

- забезпечення соціально-економічного розвитку України, її регіонів, окремих територіальних утворень і підвищення на цій основі добробуту населення та його платоспроможного попиту.

Зміст державного регулювання процесами інтеграції фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин визначається принципами, функціями та методами державного управління економікою, які повинні бути спрямовані на досягнення конкретних цілей, що розробляються державними органами влади в кожній країні з урахуванням специфічних

особливостей на різних етапах розвитку економіки і соціальних потреб суспільства [2].

Таким чином, основний аргумент на підтримку інтеграції фінансово-економічного потенціалу учасників господарських відносин – це використання переваг, які можуть бути досягнуті в результаті її застосування, а саме: нарощування якості товарів і послуг, позабюджетних доходів, більш повне задоволення попиту споживачів, підвищення ефективності використання кадрового та матеріального потенціалу інтегрованих територіальних комплексів і господарюючих суб'єктів, їх розширене відтворення за рахунок реінвестування позабюджетних доходів у основні фонди, оплату витрат на підвищення кваліфікації і перекваліфікацію кадрів, доплати за участь в комерційній діяльності та інше.

Список використаних джерел

1. Євдокименко В.К. Особливості регіонального регулювання економічної інтеграції : монографія / В.К. Євдокименко, І.В. Яскал. – Чернівці: Прут, 2011. – 256 с.

2. Панухник О.В. Регулювання інтеграції населених пунктів в Україні на основі впровадження досвіду ЄС / О.В. Панухник // Збірник наукових праць «Актуальні проблеми міжнародних відносин» ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка. – Випуск 119 (частина II) . – Київ. – 2014. – С. 41-47.